

# Handreiking testen & bron- en contactonderzoek voor zorgorganisaties

## Algemeen

Deze handreiking is gemaakt voor zorgorganisaties die zelf het bron en contactonderzoek (BCO) uitvoeren bij een positieve zorgmedewerker of cliënt binnen hun eigen instelling. Deze is gebaseerd op de [richtlijnen](#) van het RIVM. Indien er binnen de organisatie zwaarwegende argumenten zijn bijvoorbeeld bij problemen bij de zorg continuïteit, kan van de richtlijnen van het RIVM worden afgeweken.

In deze praktische handreiking wordt uitgelegd welke processtappen er zijn bij het testen op COVID-19 en BCO en hoe u een BCO uitvoert. Uitgangspunt is dat er bij een positieve medewerker of cliënt altijd afstemming plaats vindt tussen de GGD en de zorgorganisatie. De GGD neemt hiervoor het initiatief.

Deze handreiking vervangt niet de handreikingen/protocollen die opgesteld zijn door landelijke brancheverenigingen, beroepsorganisaties of de individuele instellingen.

Indien u vragen of onduidelijkheden heeft kunt u altijd contact opnemen met het BCO team van de GGD via 078-7708580.

## Testen

- Iedereen met klachten die passen bij het nieuwe coronavirus kan zich laten testen.
- Het is van groot belang dat zorgmedewerkers zich bij klachten direct laten testen.
- Voor zorgmedewerkers geldt dat zij contact op kunnen nemen met de werkgever voor de procedure rondom testen.
- Zorgmedewerkers kunnen zich ook op eigen initiatief laten testen.

### *Klachten die passen bij COVID-19:*

- verkoudheidsklachten, zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn en/of hoesten; en/of
- benauwdheid en/of
- verhoging of koorts en/of
- plotseling verlies van reuk en/of smaak.

Totdat de testuitslag bekend is blijft de persoon met klachten thuis. Als deze persoon koorts en/of benauwdheid heeft, dan moeten ook alle huisgenoten thuisblijven tot na de testuitslag.

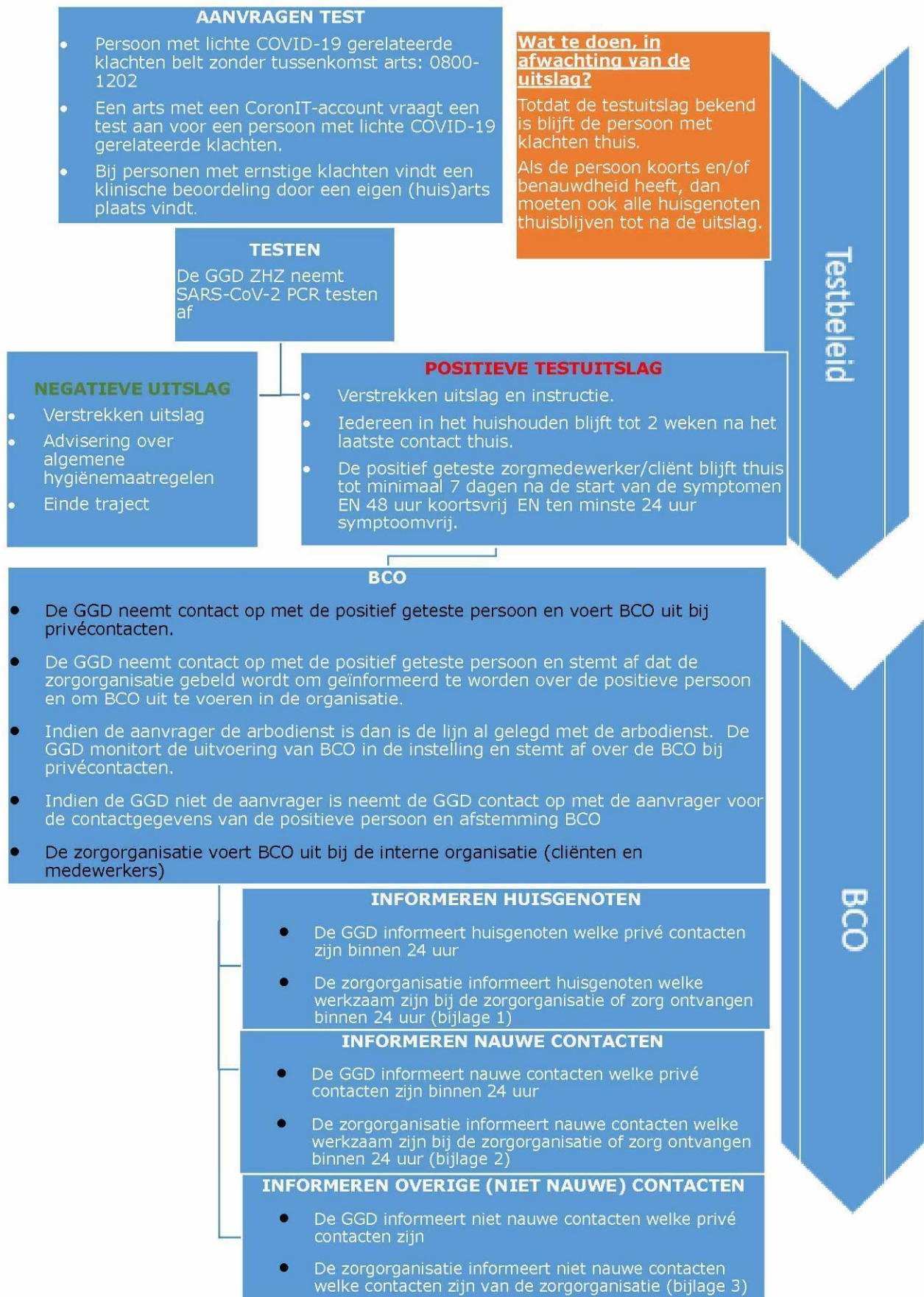
## Doel bron- en contactonderzoek

Het doel van bron- en contactonderzoek (BCO) is om contacten te identificeren, hen te informeren over de blootstelling en risico op besmetting, hen te wijzen op maatregelen die genomen moeten worden om verdere verspreiding te voorkomen en hen hierin te begeleiden. Bijzondere aandacht in het contactonderzoek bij COVID-19 betreft contacten die kwetsbaar zijn en contacten die werken met deze kwetsbare personen, zoals zorgmedewerkers.

## Contactonderzoek

Bij een bevestigde persoon met COVID-19 initieert de GGD bron- en contactonderzoek zo spoedig mogelijk, in ieder geval binnen 24 uur nadat een melding van een positief persoon met (laboratorium)bevestigde COVID-19 is ontvangen. Snelle melding door laboratorium en behandelend arts, inclusief contactgegevens, is essentieel voor de start van een bron- en contactonderzoek.

## Processchema testen en BCO zorgmedewerkers en cliënten.



## Toelichting

### Aanvragen test en testen

Personen met lichte COVID-19 gerelateerde klachten bellen vanaf 1 juni 2020 naar een landelijk callcenter voor een test. Telefoonnummer: 0800-1202. Er zijn meerdere mogelijkheden als je wilt testen:

- De komst van het landelijke callcenter maakt dat zonder tussenkomst van een arts een testafspraken gemaakt kan worden. Dat neemt niet weg dat artsen met een CoronIT-account ook na 1 juni nog zelf testen kunnen aanvragen. Het blijft belangrijk dat er bij ernstige klachten nog steeds een klinische beoordeling van een eigen (huis)arts plaats vindt. Houdt u hier s.v.p. rekening mee.
- De testen kunnen worden aangevraagd door de GGD, een aangewezen instellingsarts of een Arboarts.
- Ook huisartsen kunnen de test afnemen. Hier zijn geen kosten (bijvoorbeeld eigen risico) aan verbonden.

### Testuitslag

#### Negatieve testuitslag

- Is de testuitslag negatief en de test was aangevraagd via het landelijk call center of de GGD? Dan koppelt het landelijk call center dit terug aan de cliënt of medewerker.
- Is de testuitslag negatief en de test was aangevraagd door de Arboarts (werknemer) of instellingsarts (cliënt)? Dan koppelt deze Arboarts of instellingsarts de uitslag terug aan cliënt of medewerker.
- Indien de test negatief is, mag een zorgmedewerker met milde klachten (in ieder geval geen koorts) weer aan het werk met algemene hygiënemaatregelen.

#### Positieve testuitslag

- Is de testuitslag positief en de test was aangevraagd via het landelijk call center of de GGD? Dan koppelt de GGD dit terug aan de cliënt of medewerker.
- Is de testuitslag positief en de test was aangevraagd door de Arboarts (werknemer) of instellingsarts (cliënt)? Dan koppelt deze Arboarts of instellingsarts de uitslag terug aan cliënt of medewerker.
- Indien de test positief is, wordt de volgende instructie meegegeven: iedereen in het huishouden blijft tot 2 weken na het laatste contact thuis. De positief geteste zorgmedewerker blijft thuis tot minimaal 7 dagen na de start van de symptomen EN 48 uur koortsvrij EN ten minste 24 uur symptoomvrij.

### BCO

Indien de test positief is, volgt BCO. De GGD neemt daarvoor contact op met de positief geteste persoon en voert BCO uit bij privécontacten. De GGD stemt tevens met de positief geteste persoon af dat de zorgorganisatie gebeld wordt om geïnformeerd te worden over de positieve uitslag en om BCO uit te voeren binnen de organisatie. Als de aanvrager de arbodienst is dan is de lijn al gelegd met de arbodienst. De GGD monitort dan de uitvoering van BCO in de instelling en stemt af over de BCO bij privécontacten. Als een andere arts niet de aanvrager van de test is, neemt de GGD contact op met deze arts voor de contactgegevens van de positieve persoon en afstemming BCO.

**Afstemming GGD met de zorgorganisatie**

Bij een positieve medewerker of cliënt zal door de GGD met de zorgorganisatie afgestemd worden welke acties genomen moeten worden. De GGD neemt initiatief met de aangegeven contactpersoon van de organisatie. Er wordt ook afgestemd wie welke acties wil en kan uitvoeren. De GGD en de zorgorganisaties kunnen in gezamenlijkheid de definiëring van de contacten bepalen.

**Informeren contacten door de zorgorganisatie**

De zorgorganisatie informeert huisgenoten (dit geldt alleen voor positieve personen die wonen in een instellingen met anderen en zijn in dit kader dus groepsgenoten) binnen 24 uur (conform bijlage 1). Dit zijn contacten die in dezelfde woonomgeving leven en langdurig op minder dan 1,5 meter afstand contact hadden met de positief geteste persoon.

Ook informeert de zorgorganisatie nauwe contacten binnen 24 uur (conform bijlage 2). Dit zijn personen die langer dan 15 minuten op minder dan 1,5 meter afstand contact hadden met de patiënt tijdens diens besmettelijke periode. (m.u.v. medewerkers die met PBM gewerkt hebben). De besmettelijke periode begint 2 dagen voor de start van de klachten, en eindigt als de patiënt 24 uur klachtenvrij is en minimaal 7 dagen na start van de symptomen. In omstandigheden waarbij er een hoog risico-blootstelling was van korter dan 15 minuten (bijvoorbeeld in het gezicht hoesten, of direct fysiek contact zoals zoenen) wordt deze persoon ook als 'nauw contact' beschouwd.

Overige (niet nauwe) contacten worden geïnformeerd door de zorgorganisatie (conform bijlage 3). Dit zijn personen die langdurig contact (langer dan 15 minuten) hadden met de patiënt op meer dan 1,5 meter afstand in dezelfde ruimte, bijvoorbeeld op kantoor, in de tijdens vergaderingen.

## Bijlage 1

### Beleid bij huisgenoten/groepsgenoten

#### Bron en contactonderzoek

**Definitie huisgenoot:** Huisgenoten zijn contacten die in dezelfde woonomgeving leven in de besmettelijke periode<sup>1</sup>. Voor een instelling zijn dit groepsgenoten.

Huisgenoten	Naam	Telefoonnummer	E-mail	Geboortedatum	Bijzonderheden (bv. zorgprofessional)
1					
2					
3					
4					
5					

De zorgorganisatie informeert huisgenoten mondeling en [schriftelijk](#) met het advies om:

- gedurende 14 dagen na het laatste contactmoment met de indexpatiënt in quarantaine te gaan; quarantaine betekent strikt thuisblijven;
- goede hoest- en handhygiëne in acht te nemen;
- gedurende deze 14 dagen alert te zijn op klachten passend bij COVID-19 (hoesten en/of neusverkouden en/of koorts), en
  - bij een vermoeden van koorts de temperatuur te meten (rectaal of via het oor); koorts is temperatuur  $\geq 38,0^{\circ}$  Celsius;
  - de GGD direct te bellen voor beoordeling en inzetten diagnostiek;

*De quarantaine van een huisgenoot wordt opgeheven:*

- 14 dagen na het laatste contactmoment met de COVID-19-patiënt of, als blootstelling voortduurt, 14 dagen nadat de COVID-19-patiënt 1 dag klachtenvrij is én ten minste 7 dagen na de start symptomen (bij immungecompromitteerde patiënten wordt minimaal 14 in plaats van 7 dagen gehanteerd; zie [LCI-richtlijn](#))
- én de huisgenoot geen klachten heeft gekregen in deze periode.

#### Monitoring

De zorginstelling heeft continue zorgcontact met de huisgenoot om de opvolging van de quarantainemaatregelen en het ontstaan van klachten te bespreken. Transmissie onder huisgenoten kan leiden tot verlenging van de monitoringsperiode.

Indien de index een asymptomatische infectie heeft en ook klachtenvrij blijft tot 72 uur na testafname, wordt de quarantaine voor huisgenoten opgeheven. Monitoring van klachten gaat wel door tot 14 dagen na het testmoment.

<sup>1</sup> De besmettelijke periode begint 2 dagen voor de start van de klachten, en eindigt als de patiënt 24 uur klachtenvrij is en minimaal 7 dagen na start symptomen of als de patiënt geïsoleerd wordt.

## Bijlage 2

### Beleid bij nauwe contacten van een positieve zorgmedewerker/cliënt Bron en contactonderzoek

#### Definitie nauw contact:

- Personen die langer dan 15 minuten op minder dan 1.5 meter afstand contact hadden met de patiënt tijdens diens besmettelijke periode<sup>2</sup>.
- Personen die een hoogrisicoblootstelling hebben ondergaan (bv. in het gezicht gehoest of direct fysiek contact zoals zoenen. Bij twijfel over een hoogrisicoblootstelling, overleg met de GGD).

	Nauwe contacten	Telefoonnummer	E-mail	Geboortedatum	Bijzonderheden (bv. zorgprofessional)	Datum laatste contact met index
1.						
2						
3						
4						
5						

De zorginstelling informeert de nauwe contacten mondeling en schriftelijk met het advies om:

- Als een zorgmedewerker een nauw contact is van iemand die positief getest is voor COVID-19,
  - mag de zorgmedewerker i.o.m. de werkgever werken. De zorgmedewerker draagt, tot 14 dagen na het laatste contact, tijdens het werk een chirurgisch mondneusmasker type II en handschoenen. Deze zorgmedewerker krijgt heldere instructies over het vroegtijdig signaleren van gezondheidsklachten en wordt bij voorkeur niet ingezet voor zorg van de meest kwetsbaren binnen de instelling.
  - goede hoest- en handhygiëne in acht te nemen;
  - gedurende deze 14 dagen alert te zijn op klachten passend bij COVID-19 (hoesten en/of neusverkouden en/of koorts), en
  - bij een vermoeden van koorts de temperatuur te meten (rectaal of via het oor); koorts is temperatuur  $\geq 38,0^{\circ}$  Celsius;
  - de GGD direct te bellen voor beoordeling en inzetten diagnostiek.
- Als een cliënt nauw contact is van iemand die positief getest is voor COVID-19 moet deze

<sup>2</sup> De besmettelijke periode begint 2 dagen voor de start van de klachten, en eindigt als de patiënt 24 uur klachtenvrij is en minimaal 7 dagen na start symptomen of als de patiënt geïsoleerd wordt.

- gedurende 14 dagen na het laatste contactmoment met de positieve persoon thuis te blijven. Dit betekent dat zij niet naar hun werk gaan (thuiswerken) er kan een uitzondering gemaakt worden in overleg met de GGD en de bedrijfsarts en alleen als zij geen klachten hebben. ;
- geen gebruik te maken van openbaar vervoer, geen bezoek te ontvangen en zeker bezoekers met een verhoogd risico op ernstig beloop van COVID-19; kinderen  $\leq$  12 jaar mogen wel naar school en sporten;
- minimaal 1,5 meter afstand te houden van andere personen als het contact wel buiten de deur treedt;
- goede hoest- en handhygiëne in acht te nemen;
- gedurende deze 14 dagen alert te zijn op klachten passend bij COVID-19 (hoesten en/of neusverkouden en/of koorts), en
- bij een vermoeden van koorts de temperatuur te meten (rectaal of via het oor); koorts is temperatuur  $\geq$  38,0° Celsius;
- de GGD direct te bellen voor beoordeling en inzetten diagnostiek.

### Monitoring

Indien een nauw contact een cliënt betreft heeft de zorginstelling continue zorgcontact met het nauwe contact om de opvolging van de maatregelen en het ontstaan van klachten te bespreken.

Indien een nauw contact een zorgmedewerker betreft heeft de zorginstelling heeft aan het begin, halverwege (rond dag 7) en aan het eind (dag 14) van de monitoringsperiode telefonisch contact met de zorgmedewerker om de opvolging van de maatregelen en het ontstaan van klachten door te nemen.

Indien een contact 14 dagen na het laatste contactmoment met een COVID-19-patiënt klachtenvrij is gebleven, is er geen infectie opgetreden en kunnen de contacten weer aan de maatschappij deelnemen net zoals andere burgers.

## Bijlage 3

### Beleid bij overige (niet nauwe) contacten

#### Bron en contactonderzoek

**Definitie overig contact:** Personen die langdurig contact (**langer dan 15 minuten**) hadden met een patiënt op **meer** dan 1.5 meter afstand (bv. op kantoor, in de klas, op de dagbesteding of tijdens vergaderingen).

De zorginstelling zorgt ervoor dat contacten worden [geïnformeerd](#) over de vaststelling van COVID-19 bij een persoon in hun omgeving. Dit is een anonieme mededeling. De contacten krijgen het advies om:

- goede hoest- en handhygiëne in acht te nemen;
- algemene maatregelen te nemen om COVID-19 te voorkomen (social distancing);
- gedurende de 14 dagen na het laatste contact alert te zijn op klachten passend bij COVID-19 (hoesten en/of neusverkouden en/of koorts), en
  - bij een vermoeden van koorts de temperatuur te meten (rectaal of via het oor); koorts is temperatuur  $\geq 38,0^{\circ}$  Celsius;
  - de GGD direct te bellen voor beoordeling en inzetten diagnostiek;
  - op het moment van optreden van klachten thuis te blijven.

	Contacten	Telefoonnummer	E-mail	Datum van contact met index
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				